

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

Societ. Jesu Landgrægo

THEOGNI

DIS MEGARENSIS SENTENTIAE Elegiacæ, cum interpretatione & Scholijs Eliæ Vineti.

ACCESSERVNT ET HORVM
Poëtarum opera Sententiosæ

Phocylidis

Pythagoræ

Solonis

Tyrtæi

Naumachij

Callimachi

Mimnermi

Eueni

Rhiani

Eratoſthenis

Panyasidis

Lini

Meneçratis

Posidippi

Metrodori

Simonidis.

Senariorum libellus.

Omnia in usum Scholarum collecta, & ad verbum conuersa per IACOBYM

libris Herodoti Curienſem. & iez Bawdy

Adiecta quoq; est omnium uerſio Latino carmine à diuerſis expreſſa. *Uerlmgarij*

Ὁὐ κρὸς δ' ἀπαντὸς ἐστὶν ἀρτίσμι καλῆς.

B A S I L E A E

1572

**Bayerische
Staatsbibliothek
München**

*AMPLISSIMIS, PIENTIA,
TATE, PRUDENTIA, AC
eruditione præstantissimis uiris, D. Cos.
& Senatoribus Reipublicæ SAL-
VELDENSIS; Dominis ac pa-
tronis suis obseruandis.*

S. P. D.

VANDOQVIDEM, uiri am-
plissimi, nihil animis ho-
minum magis inhæret,
quàm id, cui à teneris cõ-
suescunt: idque quod te-
nerum est, ut ait Seneca,
proximis applicatur: uni-

uersæ hominũ societatis permagni inter-
est, ut ab ineuntibus statim annis morta-
les optimis, quæ per totam uitam usui fu-
tura sint, assuescere discant. Quia uerò æ-
tatis imbecillitate iuuetus ad malũ quàm
ad bonum præcliuior, minus considerat
profuturane an obfutura sint, quæ tra-
ctatopus est, ut per adultiores, quibus cu-
ra eius qualicunque modo incumbit, à
turpibus ad honesta, à uitijs ad uirtutũ a-

a 2 morem

EPISTOLA

morem deducatur. Id autem nulla cōmo-
 diore uia, quàm per liberalem institutionē,
 fieri potest. tanta enim eius uis est in utrāq;
 partem, ut nulla tam bona possit esse natu-
 ra, quin illius quasi excolendæ cura inter-
 missa, uitiosa reddatur: nulla item tam ma-
 la sit, quæ non ad frugem liberali ac fideli
 institutione redigatur. Proinde cū adulta
 hominū ætas ad omnia minus docilis tra-
 ctabilisq; sit, quàm rudes illi iuuentutis an-
 nī, qui instat ceræ quamlibet impressiōne
 facile admittunt: tum generosi mores, ut il-
 le ait, imbuēdi sunt; cum tener est animus:
 tum optimis assuescendum, eaq; discenda,
 quæ nec grādinem, nec uim, nec Iouem i-
 psum, ut Plato inquit, extimescāt: quę quo-
 que cū naufrago salua enatare, nec à latro-
 nibus eripi queant, cum ad quęuis cereum
 adhuc est ingenium. Nam postquam annis
 iā quasi dirigit animus, partim ægrè, quo-
 rum praua cōsuetudine fuimus infecti, de-
 discimus: partim, quę nescimus, nō nisi ma-
 xima nobis inculcari difficultate possunt.
 Quò elegantissima metaphora hac respe-
 xisse uidetur Ouidius:

*Quæ præbet latas arbor spaciantibus umbras,
 Quo posita est, primum tempore, uirga fuit.*

Tunc

DEDICATORIA.

Tunc poterat manibus summa tellure reuelli,

Nunc stat in immensum uiribus aucta suis.

Hęc perita rerum antiquitas considerans, quę nihil non egit, ut Republicę optimę constitutę in suo flore permanerent, iuuentutem, ceu seminarium totius hominum cōuersationis, optimis quibusuis non tam artibus & disciplinis, quàm morum uitęque pręceptis imbuendam curauit. Non ignara, & sine literis rudes inertesque, & cum literis parū utiles fore homines, nisi honestati uitę quàm primū assuefierent. Plus enim deficere quàm proficere eum, qui doctrina proficit, & moribus deficit, pręter Aristotelem, quotidiana docet experientia. Non autem quęuis temerę, & citra delectum, teneris puerorum animis obtrudi passa est: sed eos autores, q̄ & pietatem, & pręcepta de morum uirtutibus continerent, proposuit. In quorum autorum numero, Poetę, qui uel mira ingenij industria clarorum uirorum egregia facta in exemplum posteritati descripta reliquissent: uel quàm breuissimis, maximeque illustribus sententijs doctrinam morum essent complexi, suo quodam iure facile primas obtinuerunt: unde & nomen

EPISTOLA

illorū in maximo cultu, maximaq; uenera-
 tione apud optimos quosuis extitisse non
 ignoramus. Plato, philosophiæ quidā sol,
 huiusmodi Poetas non dubitat nunc deo-
 rum filios, nunc prophetas appellare. Et
 tantū abest ut è Repub. sua eiecerit (quod
 ijs fecisse legitur, qui diuina poeticiæ arte
 ad lasciuiam, turpesque amores abusi e-
 rant) ut & ipse testimonijs eorum usus, &
 alijs exemplo suo præclarissima ipsorum
 monumenta euoluendi autor fuerit. Si-
 cut eius rei locuples testis est honestissi-
 ma creberrimaque apud ipsum Solonis,
 Tyrtaei, Homeri, Hesiodi, & aliorum me-
 lioris notæ mentio. Socratem, qui ipseus
 Apollinis oraculo sapiens pronunciatu-
 s est, Euripide Tragico familiarissimè usum
 esse, nemo nescit. *μοῦσιν θεράποντες ἢ αὐτῶν*
ἐφορῆτες ab Hesiodo & Pindaro nuncupan-
 tur. Strabo autem lib. i. de Situ orbis scri-
 ptum reliquit, ueteres *τὴν πρῶτην ποιητικὴν*,
 ut omnium doctrinarum antiquissimam,
 philosophiam quādam perhibuisse. Quip-
 pe quæ à teneris nos unguiculis ad uiuēdi
 rationes perducatur, mores atque affectus e-
 doceat, quæq; gerenda, declinandāue sint,
 quadam cantus suauitate præcipiat. Et
 quò

DEDICATORIA.

quò magis suam erga huiusmodi *uirtutis* gratitudinē testatam redderent, iuue-
 nesq; ad bonarum rerum studia, morumq;
 integritatem excitarent: statuis ac imagi-
 nibus eos honestari, poemata ipsorum in
 publicis Deorum celebritatibus, alijsq; cō-
 uentibus recitari, optimasq; sententias tē-
 plorum foribus, tāquam Deo dignas, imò
 ab ipsis Numinib. usurpatas, affigi, nec nō
 aureis preciosisque materijs insculptas ad
 omnem posteritatem cōseruari curauerāt.
 Quemadmodum ex Platone, Xenophō-
 te, Pausania, Plutarcho, Athenæo, alijsq;ue
 uetustissimis scriptoribus & iā dicta, & a-
 lia plura de Poetarū excellentia & utilita-
 te cuius obuia sūt: nec patitur epistolę an-
 gustia huc omnia referre. Etsi uerò Christi-
 anæ professionis homines, sinceræ Reli-
 gionis Pietatisq; studium nō ab huiusmo-
 di autoribus, sed ex sacrosanctæ Scripturæ
 fontibus petere debēt & possunt, ut quę so-
 la salutem & æternā beatitudinem per IESU
 CHRISTI uerū Dei, ueriq; hominis me-
 ritum credentibus, paratam esse monstret,
 præceptaque ad Christianam uitam utilia
 copiosissimè præscribat: tamen Poetarum
 quoque (qualium scripta iuuentuti propo-
 nimus)

EPISTOLA

nimus) lectionem & usurpatam, & in non
 contemnēdo precio habitam, habendam-
 que esse, grauiſſima ſanctiſſimorum in Ec-
 cleſia Dei uirorum exempla & autoritates
 comprobant: quarum pauciſſimas, ob eos
 qui parum dextrè de Poetis ſentiūt, in me-
 dium proferre placuit. D. Paulum, electum
 illud Dei omnipotentis organum, Poeta-
 rum libros euoluiſſe, & ut Clemens ait. ad
 ædificationem curamq; aliorum, testimo-
 nijs eorum uti nō erubuiſſe, Sacrarum lite-
 rarū ueritas teſtatur. Sic Act. 17. ubi Deum
 eſſe probat, Aratum uetuiſſimum poetā
 citat. 1 Cor. 15. ex Menandro Comico malo-
 rum conſortia fugienda monet, quòd pra-
 uis colloquijs boni mores corrumpantur.
 Cretenſium mores Tit. 1. ex Epimenide ua-
 te Cretenſi graphicè depingēs ait: *νεῦτες δὲ
 ψῶνται, λανὰ θυρία, γὰρ ἴτες ἀργαί.* Gregorius
 Nazanzenus, ob excellentiam Theologus
 dictus, ſcriptis poetarum mirè delectatus
 eſt, & ſacrorū carminū uolumen poſterita-
 ti reliquit: quod nō ſolūm priſcis tempori-
 bus propoſitum eſt pueris, ut Socrates, So-
 zomenus, Oroſius & Eutropius ſcribūt, ue-
 rùm etiam hodie à doctiſſimis uiris in deli-
 cijs habetur. Quid de Iohanne Chryſoſto-
 mo

DEDICATORIA.

mo Patriarcha Constantinopolitano sub Arcadio & Honorio Impp. anno Christi 401. dicam, qui Aristophanis Comœdijs etiam noctu pro puluino usus est? Quid de Eustathio Thessalonicése, cuius etiam hodie eruditissimi in Homerum, ingeniorum fontem, commentarij extant? Neq; mihi hoc loco temperare queo, quo minus etiam D. Basilij Cæsariensis, cui uirtutum splendor Magni cognomen peperit, uerba adscribã, de eorum Poetarum lectione, qui bonorũ hominum dicta facta ue narrassent: quales præ cæteris fuerunt, Homerus, Hesiodus, Theognis, Phocylides, Pythagoras, Solon, Tyrtaeus, & alij. Sic ergo in Admonitione ad adolescentes, quo pacto ex gentilium scriptis proficere queant, ait: ἐπὶ τούτῳ παρασπυλὴ ἢ ποιηταῖς, ἢ λογοποιῶσι, ἢ ῥήτορσι, ἢ πάσι ἀνθρώποις ὁμιλεῖτε, ὅθεν αὐτὸ μέλλει πρὸς τὴν ἰσχυρὰ ἐπιμέλειαν ὠφέλεια τις εἶσθαι. ἢ μετ' ὀλίγον· εἴ ἢ ἐν ἰστί τινι οἰκαίους πρὸς ἀλλήλους τοῖς λόγοις, πρῆρον αὐτῶν αὐτῶν ἢ γνῶσις γούοιτο· εἴ ἢ μὴ, ἀλλὰ τό γε παράλληλα θούτας καταμαθεῖν τὸ διάφορον ἢ μικρὸν εἰς βεβαίωσιν τῆ βελτίονος. Hoc est: Poetis & oratorib. omnib. hominib. utendũ, unde futura sit aliqua utilitas, quæ ad animæ faciat ædificationé. Et paulo pòst: Etsi nostrorũ

EPISTOLA

sermonū atq; gentilium ulla est conuenientia, nobis illorum ualde conferet notitia: sin minus, eos saltem simul conferēdo differentiam discere licebit, cum ad melioris optionem atq; delectum non parum cōparatio ualeat, & inferiora sepe collata sint potioribus ornamento. Nec ab his dissentit Philo sapientissimus, dum libro de Agricultura, de puerorū studijs in hūc modum differit: *φυσίωσιν ἢ ταῖς μὲν οὐ ἡλικίας παιδικῆ ψυχῆς μοχλόμενα, ὧν ὁ καρπὸς αὐτὸς τιβιωέσται, ἔστι ἢ ταῦτα, ἢ τῷ γράφειν καὶ ἀναγινώσκειν εὐστοχος ἐπιτήδευσίς, ἢ τῷ παρὰ σοφίᾳ ποιηταῖς ἀκραιβὺς ὄψονα, γεωμετρία, καὶ ἢ παρὰ τὸς ῥητορικῆς λόγους μιλήτην, καὶ ἢ σύμπασα τῆς ἐγκυκλίου παιδείας μυσίς.* Quæ uerba Latinis auribus sic sonant: Inferam autem primū in puerilis ætatis animas, surculos, quorū fructus ipsas enutriat. Sunt autem hi, scribendū legendiq; certa industria, eorum quæ apud sapientes poetas habentur diligens scrutatio, geometria, oratoricæ facultatis meditatio, & uniuersa liberalis musica. Atque hæc quidem de Poetarum autoritate & lectione paucis attigisse, non planè *ἐκ τῶν ἡλεῶν*, sufficiat. Haud enim parè humeris susciperem prouinciam, si ex singulis Christianis

D E D I C A T O R I A.

stianis scriptoribus (ut de gentilium my-
 riadibus taceam) poetarum & laudes col-
 ligere, & osorum calumnijs occurrere co-
 narer. Ego itaque tantorum uirorum iu-
 dicio & consilio incitatus, iuuentuti, cuius
 informandæ mihi quoque cura incumbit,
 hac in parte, quod ad optimorum poetarū
 studium attinet, labore quidem duro, ani-
 mo uerò non ægro consulere studeo, cum
 hanc meam esse Spartam non ignorem.
 Mirificè enim peritæ rerum antiquitatis,
 quæ, ut Plato uult, *κρείττων ἅμα καὶ ἐγγυτέρω*
διὰ τὴν ἰσχύϊν, exemplum sequi, & quantum
 par est, alijs ad idem faciendum autor ef-
 ficè placet. Hac de causa, cum labores no-
 stros, quos in Comitorum L. scriptis ab in-
 teritu uindicanðis exhaustimus, bonarum
 literarum studiosis non ingratos animad-
 verterem: facile, nunquam satis laudati ui-
 ri D. Ioannis Oporini, Compatriis ac amici
 mei obseruadiss. cōsilio acquieui, quo me,
 ut horū quoq; poetarum, quos hic damus,
 scripta collecta iuuentutis studijs commu-
 nicarè, incitauit. Theognide ergo *γυμνικω-*
τάτω, cū uersione & doctissimis **ELIÆ VI-**
NTI Annotationibus, ex arbitrio D. Typo-
 graphi, præmissis, reliquorum autorū om-
 nium

EPISTOLA

nium scripta ex diuersis hinc inde autoribus congregamus, congesta fideliter interpretati sumus, & ad puerorum captum quam proximè accommodauimus. Nec iuuenilibus ingenijs inutilem hanc nostram operam fore speramus. Castissima enim saluberrimaque de moribus præcepta proponit, quæ usum non pœnitendum in omnes uitæ huius partes, si rectè percipiatur, sint allatura. Præterea Græcæ linguæ (quæ comptissima est in his autoribus) cum Latina collatio, non parum emolumentum ad uberiores eruditionis thesaurum comparandum adferet: ijs præsertim, qui aliàs uiua magistri uoce destituti, ipsi sibi præceptores esse in Græca literatura coguntur: ut plures commoditates, quas præter iuniores etiam adulti hinc haurire possunt, sciens præteream. Non parum tamen doctissima Stobæi interpretatio, unde non paucas sententias transcripsimus, nos iuuat. Versionem Latino carmine, sui cuique interpretis nomine præfixo, ne alienis nos ornare plumis uideremur, subiecimus, ut Græcæ elegantia cum Latina melius perspiceretur conuenientia, ab ijs qui iam absque cortice in Græco studio nate queunt. Nondum carmine reddita,

pro

DEDICATORIA.

pro nostra tenuitate pedibus astringimus, ita ut quàm proximè Græca sententia exprimeretur. Alicubi lectionis uarietas margini est aspersa. His omnibus eiusdem, si non carminis, tamen argumenti libellus Senariorum insertus est, ut quàm absolūtissimam de moribus, totaque uita laudabiliter instituenda doctrinam, optimorum hoc Poetarum Opus teneris puerorū animis proponeret.

Hunc autem nostrum laborem, Viri amplissimi, uobis inscribere, librumque Scholæ uestræ consecrare, maximè necessarium duxi: tum, ut sub amplissimi nominis uestri patrocinio (quod quàm eximium erga bonarum artium cultores semper extitit, manifestius est quàm ut nostro præconio indigeat) tutus à maleuolorum, quorum plena sunt omnia, moribus in communem iuuentutis usum prodiret: tum in primis, ut grati tandem animi indicium, licet exiguum, exhiberem pro innumeris Reipublicæ uestræ in me beneficijs. Cum enim puerilium studiorum partem non postremam Scholæ uestræ celeberrimè constitutæ; sub optimis præceptoribus
M. CHRISTOPHORO Hoffmanno;
&c

EPISTOLA

& IOANNE Tumlero (D. CASPARE Aquila primariam Ecclesiæ curam gerente) feram acceptam: gratitudinis officium uidebatur requirere, tam pro his, quàm pro alijs ciuium uestrorum in me meritis, char taceo hoc munusculo, cum aliud nõ esset, testatum omnibus reddere, memoriam humanitatis uestre nondum apud me sensuisse: si fortè alij meo exemplo excitati, meliora, nominiq̃ue uestro amplissimo magis conuenientia darent, & tandem *ἀχρηστίας* turpissimum crimè à Christiano cœtu exulare inciperet. Et si uerò per se satis exiguum est munusculum hoc, nec dignum quod cum P. V. officijs conferatur: tamen, si pro uestro fauore erga liberalia studia & iuuentutis honestam institutionem, offerentis animum respexeritis, nõ minus gratum cõfido futurũ, quàm si uel Colophonium aurum à me P. V. oblatum esset. Quæ spes ne me fallat, per eam, qua omnes *φιλομάτους* prosequi soletis, beneuolentiam etiam atque etiã oro. Deus opt. maximus, æternus Pater Domini nostri IESU CHRISTI, P. V. cõsilia & actiones ad sui nominis gloriam, & Ecclesiæ, Scholæq̃ue dõmmunem salutem dirigat, uosq̃ue omnes in sui agnitione

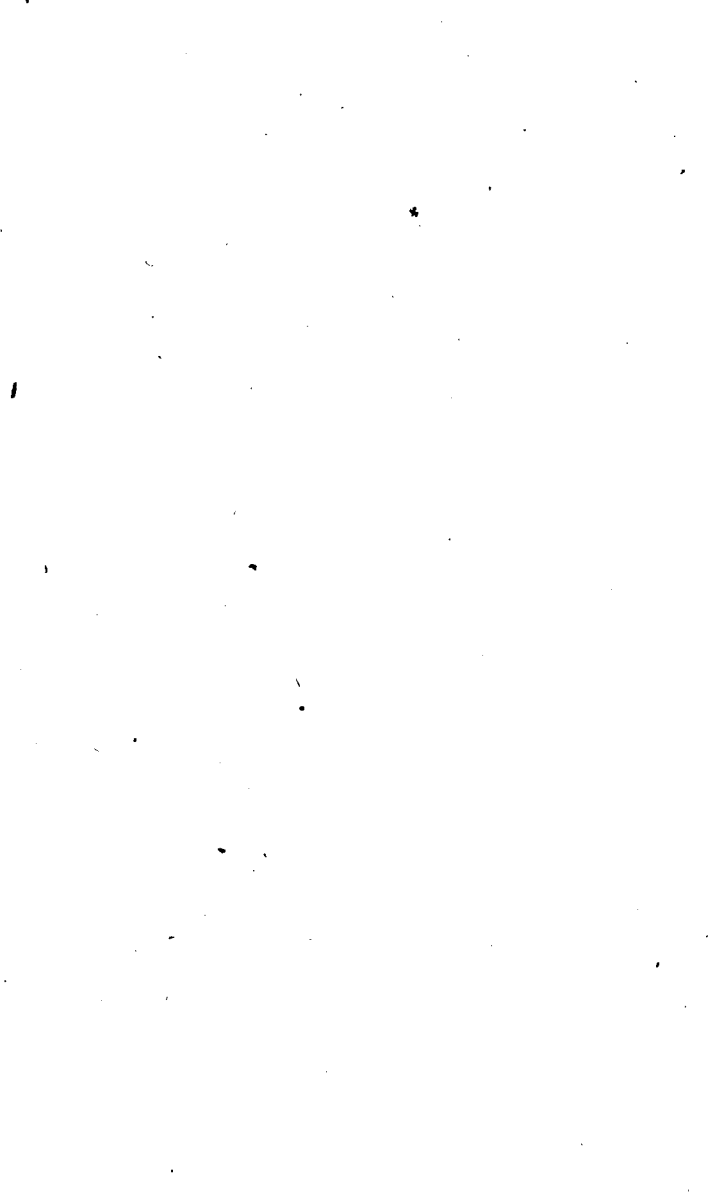
ne

DEDICATORIA.

**ne ueta conseruet, Amen. Basileę, ex Ludo
literario ad D. Petrũ, 8. Calend. Febr. Quo
die, ut quidam uolunt, ante annos 1527.
Paulus Tarsensis ad pœnitentiam reuoca-
tus diuinitũs, hostili in Christianos animo
deposito, CHRISTI dogmata amplexus
est: quemadmodum Lucas Act.
9. scripsit.**

P. V.

**deditissimus,
Iacobus Hertelius
Curienſis.**

ELIAS VINETVS

Santo Lectori.

VM ocij plurimum anno superiore apud Franciscū Sangelasium Engulismensis Ecclesiæ Decanum, uirum cum generis splendore, tum ingenij dexteritate apprime nobilem, nactus fuisset: id totum, quantum per aduersam taletudinem lieuit, in iucundissima Græcorum poetarum lectione à me cōstitutum est. quæ quidem in re consilium eorum lubens secutus sum, qui antiquos scriptores eo legendos ordine censent, quo & uixerunt, & scripserunt: quod recentiores à uetustioribus semper habeât quidpiã, quod non faciliè intelligas, nisi prius illos diligenter legeris. Perlectis igitur, quorū fuit copia, uetustissimis quibusque, cuiusmodi sunt Homerus & Hesiodus, Theognidem tandem in manus sumpsi: cuius sententias licet graues esse nō dubitarem, eò tamen intellectu mihi faciles fore sperabam, quod credere nihil esse illic quod à posterioribus, quos aliquando legeram, non fuisset luculentius tractatum. Verum

B

uixdum

ELIAE VINETI

uix dum è portu solueram, cum tot subito emergunt scopuli, tot statim obortę nubes, cœlumque diemq; eripiunt oculis, ut à proposito facile his deterritus fuisset, nisi cupido huius conficiendi æquoris me planè obstinata iã inde cepisset, ex quo primùm à præceptoribus meis, Aristotelis aliorumq; ueterum scripta prælegi mihi cœpta fuerāt, quæ huius poetæ sententijs ueluti suauissimis flosculis inspersa essent.

Cum igitur pergere obfirmato prorsus animo certum esset, quæ ad tam difficilem periculosamque rem conficiendam conducere uisa sunt, ea diligenter omnia adhibui, cuiusmodi sunt cum uariorum codicum, locorumque ex eodem autore ab alijs scriptoribus citatorum diligens collatio: tum syncerum & acce amicorum meorum, uirorum doctorum, unà cum meo, iudicium: inter quos Petrus Panætius & Iacobus Gypylus, facile principes. qua quidem diligentia abscessis, abiectis, transpositis, multis effectum tandem est, ut instituto satisfecerim meo, perlegerim bonum poetam, eorumq; quę in eo corrupta erant, bonam magnamque partem obiter castigauerim. Cæterum cum in eo totus essem, Ioanni Lodoico Tiletano

EPISTOLA.

letano, typographo diligentissimo, rem pa-
 tefeci, cum in eius bibliopolium, quærendi
 ex eo exemplaris gratia aliquando me con-
 tulissem: quam ubi intellexisset, rogauit ue-
 hementer, ut si quid haberem in eum auto-
 rem, quem esset breui excusurus, commu-
 nicarem: me sibi, studiosisq; omnibus gra-
 tum facturum. Id autem perfacile impetra-
 uit ille, quando ineunte hac æstate huc ue-
 ni, candide lector: cui in tuam gratiam pu-
 blicandum tradidi, quicquid fuit nostri in
 Theognidem laboris, quem autorem utinã
 tam totum restituere omnino potuissem,
 quam cupiebam. Is enim tam deprauatus
 fuit, tam lacer, tam mancus, ut nulla diligen-
 tia, nullo labore, nullis deniq; quantislibet
 uigilijs id præstare potuerim. quæ res in cau-
 sa est, ut in Latinum sermonem à me cõuer-
 sam non habueris. Quod reliquum igitur
 hic desiderabitur, id ab alio interim dũ fœli-
 cius expectabis, nostro hoc labore, quantu-
 luscunq; est, fruaris, eumq; boni consu-
 las uelim. Vale, Lutetiæ. Ca-
 lendas Sextil. 1543.

b a

THEO-

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

TYRTÆ I
EX TYRTÆ O, DE VIR-
tute bellica.

AVDACIÆ LAVS.

Non memorādus mihi uir, nec in precio habēdus
 Seu uirtutis pedū seu gratia luctæ: (uidetur:
 Neq; si Cyclopum habeat magnitudinem & robur,
 Et currendo uincat Thracium Aquilonem:
 Et forma sit uel ipso Tithono præstantior,
 Et locupletior quàm aut Midas aut Cinyras reges.
 Neq; si Tantalidem Pelopem regno uincat,
 Linguamq; Adraſti ſuauiſſimam habeat.
 Neq; ſi gloria omnē præter bellicā fortitudinē habeat.
 Non enim uir bonus eſt in bello,
 Si non ſuſtineat cædem uidere cruentam,
 Et propius hoſtem ſtare cupiat,
 Hæc uirtus eſt, hoc optimum inter homines præmium,
 Et maximè decorat uirum iuuenem, à quo geritur.
 Commune hoc bonum eſt ciuitati, & uniuerſo populo,
 Si quiſ uir progreſſus inter pugnantes in prima acie
 Cōſtāter, turpiſq; fugæ proſuſ obliuiſcatur, (maneat,
 Vitam & animum patientem obijciens periculo.
 Animetq; ad mortem obeuntem proximū uirum aſtās:
 Hic uir bonus eſt in bello.
 Statim uerò hoſtium in fugas uertit phalanges
 Aſperæ, ſuaq; induſtria prælij fluctus regit.
 Ipſe aut in prima acie proſtratus charā amittit uitam,
 Ciuitas

SENTENTIAE.
 EK TON TYP TAI OTI,
 περὶ πλεμικῆς ἀρετῆς.

174

ΕΡΑΙΝΟΣ ΤΟΛΜΗΣ.

Ὅτι ἀν' μνησιμίῳ, ὅτι ἐν λόγῳ ἀνδρα γιθίλῳ,
 ὅτε ποδῶν ἀρετῆ, ὅτε παλαιμοσυύης·
 ὅδ' εἰ λυκλώπῳ μὲν ἔχει μέγεθός τε βίλῳ τε,
 νικῶν ἢ θέῳρ θρηϊκίῳρ βορέλῳ·
 ὅδ' εἰ τιθωνοῖο φυλῷ χαριέσφορος εἶν,
 πλῆστοῖς ἢ μίδῳ κ' ἢ λινύραο πλῆστον
 ὅδ' εἰ τανταλίδῳ πέλοπος βασιλῶντόρος εἶν,
 γλῶσσαν δ' ἀδρήστῳ μελιχόγῳρῳ ἔχει.
 ὅδ' εἰ πᾶσαν ἔχει δόξαν, πλῆλῳ θύρεδῳ ἀλκῆς,
 ὅ γ' ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ,
 εἰ μὴ τετλαῖν μὲν ὄρῳν φόνορ αἱματόοντα,
 λῆλῳ ἀνίῳρ ὄρέγοιτ' ἐγγύθῳ ἰσάμορος.
 ὅδ' ἀρετῆ, τόδ' ἀεθλορ ἐν ἀνθρώποισιρ ἀριστορ,
 λῆλῳ ἀλλῆσφορ τε φόρειρ γίγνεται ἀνδρῶν νέῳ.
 ξιῶν δ' ἐδῶλῳρ τῶτο πόλῆι τε παντί τε δήμῳ,
 ὅστις ἀνὴρ διαβάς ἐν προμάχοισι μόνῳ
 σωλεμῆς, αἰχρᾶς ἢ φυγῆς ἐπιπάγῳ λάθεται,
 ψυχῆλῳ λῆλῳ θυμῶν τλήμονα παρθέμενος·
 θαρσῶν ἢ πεισῶν τῶν πλῆστοῖν ἀνδρῶν παρῆσῶν·
 ὅτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ.
 αἰψᾶ ἢ λυσιμενῆσῳ ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
 τρυχῆας, σπονδῆ τ' ἔχεθε λῆλῳ μάχης.
 αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεισῶν φίλορ ἄλλῆσε θυμῶν,

† al. ἀνίῳ
 βῆλῳ

ἀρετῆ

Ciuitatem, & populos, & patrem honestans;
 Multis per pectus & scutum rotundum uulneribus,
 Et per thoracem ab anteriore parte sauciatus.
 Hunc uerò lugent pariter iuuenes, senesq; (tur,
 Et graui desiderio tota ciuitas funus ipsius prosequi
 Huius sepulchrū, et liberi inter homines præclari sunt,
 Itemq; nepotes, & omne posterorum genus.
 Nunquam eius bona gloria interit, neq; nomen ipsius:
 Sed quamuis sub terra sit, manet immortalis.
 Quem se fortiter gerentem, manentēq; & pugnantem,
 Pro patria & liberis uehemens Mars peremerit.
 Quòd si effugerit sortē mortis longū inducētis soporē,
 Et uictoria potitus splendidā gloriā pugna auferat,
 Ipsum ex equo omnes iuuenesq; senesq; colunt,
 Multisq; iucundis affectus ad orcum abit.
 Senescens autem inter ciues præcellit, neq; quis illum
 Ledere, nec irreuerenter nec iniuste cupit.
 Omnesq; in sedibus iuuenes simul & æquales
 Loco cedunt ei, quiq; maiores nati sunt.
 Huius igitur uirtutis ad summū peruenire, nunc aliquis
 Nitatur animo, non remittens bellum.

Eiusdem : aliàs Callini.

Quamdiu torpetis? quando strenuā habebitis animam
 O iuuenes? an non ueremini uicinos,
 Ob tantam ignauiam? In pace autem uobis uidemini
 Sedere: sed bellum totam regionem infestat.
 Quin scutum aliquis arte in prælio hosti obtendat:

Et

ἄστυ τε καὶ λαὸς καὶ πατήρ συνκλείσας
 πολλὰ διὰ σόφροιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοείους,
 καὶ διὰ θύρῃκος πρόδον ἐληλαμένους.
 τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι, καὶ δὲ γόροντες,
 ἀργαλείῳ ἢ πόβῳ πᾶσα κέκμηκε πόλις.
 καὶ τύμβος, καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀέρισμοι,
 καὶ παίδων παῖδες, καὶ γένος ἐξοπίσω.
 ἕδὲ ποτε λιλέος ἐδὴ λὸν ἀπόλλυται, ἕδ' ὄνομ' αὐτῆ,
 ἀλλ' ὑπὸ γῆς πόρ' εἰὼν γίγνεται ἀθανάτος,
 ὅμ' τιν' ἀρετῆ σύοντα, μόνοντά τε, μαρναμένον τε
 γῆς πύρι καὶ παίδων θῦρος ἄρης ὀλέση.
 αἱ δ' ἄφύγοι μὲν κῆρα ταυηλεγέως θανάτοιο,
 νικῆσας δ' ἀχμῆς ἀγλαῆρ' εὐχος ἔλοι,
 πάντες μὲν τιμῶσιρ' ὁμῶς νέοι, καὶ δὲ παλαιοί,
 πολλὰ ἢ τὸρ πρὸ παθῶν ὄρχεται εἰς αἰδῆν.
 γηράσκων δ' ἀσπίσι μεταπρέπει, ἕδὲ τις αὐτὸν
 βλάπτει, ἕτ' αἰδῆς ἕτε δίνης ἐθέλει.
 πάντες δ' ἐν θάκοισιρ' ὁμῶς νέοι, εἴ γε κατ' αὐτὸν
 εἴησ' ἐκχώρης, εἴ τε παλαιότοροι.
 ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἀκρον ἰδέσθαι
 περὰ δῶ, θυμὸν μὴ μεθεῖς πολέμῳ.

τῶ αὐτῶ, ἢ Καλλίνω.

μέγιστον κατὰ κείδε; ἵόςτ' ἀλκιμον ἐξετε θυμὸν,
 ὡς νέοι; ἕδ' αἰδέϊδ' ἀμφιπόρ' ἰθύνοντας,
 ὡς κέ κείνῳ μεθεῖσθαι; ἐν εἰρήνῃ ἢ δουεῖτε
 ἦσθαι, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἀπασαν ἔχει.
 * ἐν τῇ τις ἀσπίδα θέδῳ ἐναντιβίως πολεμίζω.

καὶ

* Hunc hō
 xametrum
 D. Camera
 rius de suo
 suppleuit.

Et aliquis moriens ultimò iaculum emittat.
 Honori enim est & ornamento uiro, pugnare
 Pro patria & liberis & tenera uxore
 Aduersus hostes. Mors autem aderit, quodcumq;
 Parca destinauerint. Sed age quispiam rectà pergat
 Extensò in altum gladio, & sub scuto forte pectus
 Foueat, cum primùm incipit committi pugna.
 Non enim mortem effugere fatale est
 Virũ, neq; si à maioribus immortalib. genus ducat.
 Sæpe quis elapsus è pugna sonituq; telorum
 Euadit, sed ipsum domi fatalis mors apprehendit.
 Atq; hic sanè nec amicus est populo, nec gratus:
 Illũ uerò magnus et prauus deslèt si qd passus fuerit.
 Vniuersus enim populus uirum fortem desiderat
 Defunctum, uiuentem uerò instar semidei colit.
 Nam coràm intuentur illum uelut turrim:
 Quippe solus multorum æquat facinora.

Eiusdem.

Veruntamen Herculis genus inuictum estis:
 Confidite, nondum Iouis facies auersa est à nobis.
 Nec hominum turbam formidētis, aut metuatis;
 Quin rectà quisq; hostibus scutum obuertat
 Inuisant amissurus animam, mortisq; nigrum,
 Sed solis splendori gratum subiturus fatum.
 Nostis enim quàm grauida sint Martis luctuosi opera,
 Nostis etiam impetum permolesti belli.
 Et quandoq; fugistis ipsi, quandoq; alios fugastis,

SENTENTIAE.

679

ἡαί τις ἀποθνήσκωρ ὕστατ' ἀποντισιάτω.
 τιμῶσίν τε γὰρ ἔστι ἡαί ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
 γῆς πέρι, ἡαί παίδωρ, ἡερειδὶνς τ' ἀλόχου
 δυσμονέσιρ, θανάτος δέ ποτ' ἔσεται, ὅπποτε ἴον δὶ
 μοῖραι ἐπικλῆσωσ', ἀλλὰ τις ἴθυσ ἴτω,
 ἔγχοσ ἀναχόμενοσ, ἡαί ὑπ' ἀσπίδοσ ἀλιμιμορ ἔτορ
 ἔλσασ τοπρῶτορ μιγνυμόνσ πολέμσ.
 ὅ γὰρ πωσ θανάτορ γε φυγαῖρ εἰμαρμόνορ ἔσθιρ
 ἀνδρῶ, ὅδ' εἰ προγόνωρ ἢ γούσ ἀθανάτωρ.
 πολλὰ κὶ δεισιτῦτα φυγῶν ἡαί δῦπορ ἀπόντωρ
 ὄρχεται, οὐ δ' οἴκω μοῖρα λίχον θανάτω.
 ἀλλ' ὁ μὲν ὑπ' ἐμπασ δῖμω φίλοσ, ὅδ' ἔσθ' ὀφθαλμοσ
 τὸρ δ' ὀλίγοσ σφραῖχε, ἡαί μέγασ, ἢρ τι πάθῃ.
 λαφῶ γ' ἔξυμπαρτι πόθοσ ἡραττόροφρονοσ ἀνδρὸσ
 θνήσκοντοσ, ζῶωρ δ' ἀξιοσ ἡμιθέωρ.
 ὡσπὲρ γὰρ μὴρ ὤργωρ οὐ ὀφθαλμοῖσιρ ὀρῶσιρ,
 ἔρθεσ γ' πολλῶν ἀξια μῆνοσ ἐῶρ.
 τῶ αὐτῶ.

ὦλλ' Ἡρακλῆοσ γ' ἀνίκητορ γούοσ ἔσθ' ἔ
 θαρσέτ', ὅπω ζῶσ ἀυχόνα λοξὸρ ἔχα.
 μηδ' ἀνδρῶν πληθυὸν δειραίνετε, μηδὲ φοβέσθε,
 ἴθυσ δ' εἰσ προμάχουσ ἀσπίδ' ἀνῆρ ἔχέτω,
 ἔχθραν μὲν ψυχὴν θέμενοσ, θανάτω ἢ μελαίνας
 ἀγαῖσιρ ἡῦρασ ἡελίοιο φίλασ.
 ἴσθι γ' ὡσ ἀρεωσ πολλυδιασρῦτω ὄργ' ἀβίωτα,
 οὐ δ' ὄργλῶν ἔσθ' ἀργαλέσ πολέμσ.
 ἡαί μετὰ σφονγόντωρ τε δειωκόντωρ τ' ἔγούσθ' εἰ,

ὡ ρῶσι,

Iuuenes, utrunq; satis experti estis.
 Nam ex illis qui audent una persistentes
 Cominus in hostes aduersos impetum facerè,
 Perpauci occidunt, retroq; seruant populum:
 Timidorum autem uirorum omnis perit uirtus.
 Vix autem aliquis uerbis explicare possit,
 Quanta incurrat mala uir qui se turpiter dederit,
 Ignominiosum namq; est tergum sauciare
 Viri fugientis in aduerso praelio.
 Turpe quoq; est cadauer in puluere prostratum,
 Aq; tergo hastæ cuspide uulneratum.
 Sed progressus quispiam maneat firmus utroq; pede
 Terræ infixò, labia dentibus præmordens:
 Femora & tibias infernè, nec non pectus humerosq;
 Lati clypei umbone contegens.
 Dextra uerò manu ualidam hastam torquat,
 Terribilemq; in capite cristam excutiat.
 Fortia aggrediens facta discat bellare,
 Nec à telis procul absit clypeum gerens.
 Sed congregiendi quispiam, cominus longa hasta
 Vel gladio perclussurus, socium sibi accipiat:
 Pedem pedi iungens, clypeumq; clypeo admouens,
 Nec non cristam cristæ, galeamq; aptans galeæ,
 Pectoriq; obuerso pectore contra hostem pugnet,
 Vel gladij capulo, uel hasta prælonga arrepta.
 Vos autè leuis armaturæ milites sub scutis aliunde alij
 Trepidantes, grandibus pugnate lapidibus,

Hastasq;

ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' εἰς λόρον ἠλάσατε.
 οἱ μὲν γὰρ τολμῶσι παρ' ἀλλήλοισι μόνοντες,
 εἰς τ' αὐτοχεδίλιν καὶ προμάχους ἰούαι,
 παυρότοροι θνήσκουσι, σάουσι ἢ λαὸν ὀπίσω·
 τρισσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετῆ.
 ὅδ' εἰς δ' αὖ ποτε ταῦτα λέγωμ' ἀνύσειν ἔκαστα,
 ὅσ' ἀν' αἰχρὰ πάθη, γίγνεται ἀνδρῶν ἱκανά·
 ἀργαλέου γὰρ ὅπιδε μετὰ φρονόμ' ἐστὶ διαίτην
 ἀνδρὸς φύγοντος δινῶν ἐν πολέμῳ.
 αἰχρὸς δ' ἐστὶ νέκυσ κατακείμενος ἐν λιπίσι
 νῶτον ὀπίδ' αἰχμῆ δαρὸς ἐκλαμμένος.
 ἀλλὰ τίς σὺ διαβάς μνέτω ποσὶν ἀμφοτέρωσι
 σπριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδῶσι διακῶν·
 μὲρὸς τε ληνήμας τε λιάτω, καὶ σόβρα καὶ ὄμυς
 ἀσπίδος ἀνρείης γαστρὶ καλυψάμενος·
 διεξιτόρη δ' ἐν χειρὶ τινὰς ἐτῶ ὄβριμον ἔγχος,
 λιπέτω ἢ λόφον δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς.
 ἔρωμ δ' ὄβριμα ὄργα διδασκέσθω πολεμίζων,
 μηδ' ἐκτὸς βελέων ἐσάτω ἀσπίδ' ἔχωρ.
 ἀλλὰ τίς ἐγγὺς ἰῶν, αὐτοχεδὸν ἔγχει μακρῶν
 ἢ ξίφει ὑτάζων δῆϊον ἀνδρ' ἐλέτω· (σας,
 καὶ πῶδα παρ' ποδὶ βεῖς, καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ὄρει-
 ἐν ἢ λόφον τε λόφῳ, καὶ λιπέτω λιπέτω,
 καὶ σόβρον σόβρον πεπαλημένος ἀνδρῶν μαχέσθω,
 ἢ ξίφος κώπλι, ἢ δόρυ μακρὸν ἐλῶν.
 ἡμεῖς δ' ὦ γυμνῆτες ὑπ' ἀσπίδος ἀλλοθῆν ἄλλος
 πῆσασοντες, μεγάλοις βάλτετε χόρμαδιούσι,
 ἢ δόρασι

Hastasq; leues contorquete in hostes,
Vestram prope armaturam permanentes.

Eiusdem.

Præclarum est in prima acie si occidat
Vir bonus, pro patria sua pugnans.
At qui urbe sua pinguibusq; aruis relictis
Mendicare cogitur, omnium est miserrimus:
Cum chara matre uagans, & sene parente,
Cumq; paruulis filiis, & adolescentula uxore.
Inuisus namq; erit ad quoscunq; peruenerit,
Indigentia uictus & odiosa paupertate.
Genus suum infamat, & formam decoram turpat,
Omnis generis anxietas, & mala eum sequuntur.
Tandem sic errantem hominem nulla (decori) cura
Afficit, nec pudor ullus in posterum est ei.
At nos animo forti pro terra hac pugnemus, & pro libe
Moriatur, nequaquam uite parcentes. (ris
O iuuenes, arte inulcem iuncti pugnate,
Necq; turpis fugæ, aut timoris initium facite.
Sed magnum fortemq; concipite animo impetum:
Nec pugnantes aduersus hostes uite ratione habete.
Veteranis autem, quorum genua non amplius sunt agi-
Grandæuis relictis ne fugite. (lia
Turpe enim est, si in prima acie prostratus
Iaceat ante iuuenes uir senior,
Candidum iam habens caput, barbamq; canam,
Animam efflans fortem in puluere,

Cruen-

ἄνδράσι τε ξιφοῖσιρ ἀκοντίζοντες ἔς αὐτῆς,
 ταῖσι πανοπλίαις πλησίον ἰστάμενοι.
 τῷ αὐτῷ.

τιθνάμενας γὰρ ἑαλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεισόντα
 ἀνδρῶ ἀγαθῶν, πρὸς ἣ παπέδι μαρνάμενον.
 τὴν δ' αὐτῷ προλιπόντα πόλιμ ἑαὶ πῖονας ἀγχεῖ
 πῆχσέναι, πάντων ἔφ' ἀνικρότατον
 ἡλαστόμονου σὺν μητρὶ φίλῃ ἢ πατρὶ γόροντι,
 παισὶ τε σὺν μικροῖς, λιριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
 ἔχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσεται ἔς λιρὶνικταί,
 χρισμοσὺν τ' ἄνωρ ἑαὶ φυγόρῃ πρῆνι.
 αἰχμῶα τε γόνος, λατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχεῖ,
 πᾶσα δ' ἀθυμία ἑαὶ ἑκπότης ἔπειται.
 εἴθ' ἄτως ἀνδρῶς τοῖ ἀλωμῆν ἔδειμ' ὄρη
 γίγνεται, ἔτ' αἰδιὸς εἰς ὀπίσω τελέθει.
 θυμῷ γὰρ πῆρι τῆσδε μαχώμεθα, ἑαὶ περὶ παίδων
 θύσσωμον, ψυχίωρ μηπέτι φειδόμενοι.
 εἰ νέοι, ἀλλὰ μάχιθε παρ' ἀλλήλοισι μόνοντες,
 μηδὲ φυγῆς αἰχρᾶς ἀρχετέ, μηδὲ φόβῳ.
 ἀλλὰ μέγαν ποιεῖτε ἑαὶ ἀλκίμον σὺ φρεσὶ θυμῶρ,
 μηδὲ φιλοφυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι.
 τῆς ἣ παλαιότερης, ὅρ ὑπέτι γύναιτ' ἐλαφρᾶ,
 μὴ ἑαταλείποντες φύγετε τῆς γόραις.
 αἰχρῶν γὰρ δὴ τῷτο μετὰ προμάχοισι πεισόντα
 ἑαὶ πρὸδεννέων ἀνδρᾶ παλαιότορον,
 ἑαὶ λανκὸν ἑχούτα ἑαὶ, πολίον τε γόνεωρ,
 θυμῶρ ἑκπνέοντ' ἀλκίμον σὺ λιονίῃ.

Cruenta charis manibus pudenda tegens,

Quæ oculis intueri et turpe et indignum est,

† Fortè parenthesi includenda sunt *.
Et denudata corpora: † iuuenes autem proflus decet,

*Vt pubertatis flos sit eis pulcher *.*

Viris quidem mortalibus, et mulieribus uisu amabilis

Est, uiuus adhuc. strenuus aut, si in prima acie cecide

Sed progressus ad pugnam quæspiciat mæcat utroque pede (rit.

Terræ infixio, labia dentibus præmordens.

FINIS CARMINVM

Tyrtæi.

EX NAVMACHII SCRIPTIS
 sententiæ.

Pulchrū sanè est, corp⁹ castū habere, intactāq; mē
 Virginē, et puris semper cogitationib. de- (nere

Nec onus circa laboriosa ilia gestantem, (lectari:

Neq; dolores trementem suspiriosos Lucinæ:

Sed permanere quasi reginam imbecillium mulierum,

Oculum animæ splendidum ad eam uitam erigendo,

In qua gloriosæ ueræq; sunt nuptiæ, ubi commixta

Diuinis uerbis lumine plenas meditationes parit.

Quòd si te alienæ uitæ desiderium capit,

De ista quoq; præsciēs dicam, quò te oporteat cōficere

Nauigationem, ut aiunt, secundam animo leto.

Hic tibi sit maritus, quem parentes decreuerint:

Et si fuerit prudens, felicissima es: sin aliter

Virum

παιματόεντ' αἰδοῖα φίλαις σὺ χόρσιν ἔχοντα,
 αἰσρά τ' ἄ γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νημεσπτόρι δειρ,
 καὶ χεῖρα γυμνωθέντα νίοισι ἢ πάντ' ἐπίοικον,
 ὄφρ' ἄρα τῆς ἕβης ἀγλαδὸν ἄνθος ἔχη.
 ἀνδράσι μὲν θνητοῖσι ριδεῖρ, ὄρατος ἢ γυναιξί
 ζωὸς ἰὼρ, μαλὸς δ' σὺ προμάχοισι πεισῶρ,
 ἀλλὰ τις σὺ διαβάς μνήτω ποσὶν ἀμφοτέρωσι
 σπριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδῶσι διακῶρ.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ

Τυρταίων.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΑΥΜΑ-

ΧΙΣ, ΓΝΩΜΙΚΑ.

Καλὸν ἔ, δέμας ἀγνὸν ἔχειν, ἀδμητὰ τε μίμησιν
 παρβονικῶν, λιβαροῖσι τ' αἰεὶ μελεδύμασι χαί-
 μῆτε βαρυλύτῳ λαγόνῳ περὶ φόρτον ἄγρσαν, (ρημ
 μήτε πόνον τρομίσσαν ἀγάσνον εἰλαθῆναι,
 αἰδ' ἠδαι βασιλείαν ἀφαιρῶν θηλυτάρων,
 ψυχῆς ὄμμα φαινὸν ὑπὸ βιότοιο χέσσαν,
 οὐθα γάμοι λιδοὶ καὶ ἀλαθείς, σὺθα μιγεῖται
 θιασισίοις ἐπέοσι νοῦματα φάεια τίηται,
 εἰ δέ σε καὶ ξυνοῖο πόθος βιότοιο λιχαῖα,
 καὶ τῆτο προδαεὶς ὄρέω, πῶς χεῖσε πόρῃσαι
 τὸν πλῆρ, ὡς φασιν, τὸν δισυτάρου σφραγι θυμῷ.
 ἔσρω σοὶ πόσις ἕτος, ὅρ' ἀν' ἰέρωνσι τοπήεις
 καὶ μὲν ἐμ' πινυτὸς, σὺ μακαρτάτη· εἰ δέ λιν ἄλλως

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

S E N T E N T I A E

37

Ex eodem.

Ipse suo regno ditio neq; continet omnes,
Nec gerit imperium tantum ex mortalibus ullus.

Eiusdem Solonis,

Omnibus atq; uiris mens est obscura deorum.

Eiusdem.

Legibus his oro primum rex Iuppiter adsit:
Fortuna neq; ferat scilicet, nomenq; secundet.

Apollo ad Solonem.

Puppe gubernator media stans dirige cursus
Subsidio multi uenient, ne differ, Athenis.

Eiusdem Solonis.

Grataq; sunt Veneris nobis, et dulcia Bacchi,
Queq; uiris Musæ munera leta ferunt.

Eiusdem.

Dum propero ad senium, discere multa libet.

Finis Carminum Solonis.

E' T Y R T A E O, C L A V D. M O N -
fello interprete.

Non ego uel cursus, uel clare nomine lucte,
Commemorare uirum nec celebrare uelim:
Nec si corporeis Cyclopa uiribus aequet,
Et celerem currens anteuolet boream;
Nec si Tithono fuerit formosior ipso,
Sitq; Mida longè ditior, aut Cinyra;
Nec si uel Pelope audaci magis regius esset,
Linguaq; Adraſteo plena lepore fluata

Nec

Nec si laus omnis foret huic, nisi bellica uirtus:
 In bello quoniam strenuus esse nequit,
 Si non sustineat cædem spectare cruentam,
 Conferat & denso primus in hoste manum,
 Illa quidem uirtus, atq; optima præmia ferri
 A iuvene ingenti nec sine laude solent.
 Spes & fida salus populi est totius & urbis,
 Qui primos inter continua arma gerit:
 Nec fugere omnino didicit, nec uertere terga,
 Audaci est animo: cuncta pericla subit.
 Hortaturq; mori socium, & discrimina ferre,
 Ille uir in bello strenuus unus erit.
 Iamq; hostile premens magna ui contudit agmen,
 Rexit & arbitrio nobile Martis opus:
 Ac tandem occubuit confossus in ordine primo,
 Nobilitans patriam, nobilitansq; patrem,
 Postquam ictus crebros dissecto umbone recepit,
 Vndiq; uulneribus saucia membra gerens.
 Illum omnes pariter deslent iuuenesq; senesq;
 Et summa exequias urbs pietate facit.
 Multus honos tumulo, natisq; rependitur eius,
 Et soboli illorum, que genus inde trahet.
 Non decus illum, celebris nec fama peribit:
 Immortalis enim est, sit licet in tumulo,
 Quisquis in arma ruens, nec sauo à Marte recedens,
 Pro patria & natis fortiter occiderit:
 Si uerò incolumis mortem uitarit acerbam,

Rettuleritq;

S E N T E N T I A E.

333

Rettuleritq; sua parta trophæa manu,
 Illum omnes pariter decorant iuuenesq; senesq;
 Et bona percipiens plurima letus obit.
 Affectus senio toti gratissimus urbi est,
 Prorsus & hunc ipsum ledere quisq; cauet.
 Turba senum iuuenumq; loci concedit honorem,
 Nullus & equalis se equiparare uelit.
 Ergo aliquis tantæ uirtutis tangere culmen
 Conetur, toto pectore bella petens.

Eiusdem, uel Callini.

O' iuuenes, quid uult sibi tanta ignauia? ubinam
 Sunt animi? num de finitimis rubor est
 Segnitiam ob uestram? secura pace potiri
 Creditis: at bello patria tota tremit.
 Quilibet audacter mauortia surgat ad arma:
 Atq; aliquis moriens ultima tela uibret.
 Pro patria pulchrum est, natisq; & coniuge chara
 Pugnare, & ualida bella ciere manu.
 Mors aderit, cum fata uolent. iam quis mihi rectè
 Prodeat in pugnam, cum citò coepta fuit,
 Tollens terribili gladium uirtute, tegensq;
 Fortia pregrandi pectora sub clypeo?
 Effugere haud ulli mortem conceditur, etsi
 A superis ortum duceret ipse suum.
 Sæpe quis à bello, telisq; reuersus, & hoste,
 Repperit in proprijs edibus exitium:
 Nec tamen hic gratus populo est, nec amabilis ulli:

r:

Illum

illum autem deflet cum iuniore senex:
 Quippe sui desiderium post fata relinquit
 Fortis, at in uita est semideo similis.
 Conspicitur siquidem ueluti fortissima turris:
 Nam quæ multi agerent, omnia solus agit.
 Eiusdem.

Alcida sed enim genus insuperabile, forti
 Est animo: nondum flexa Iouis facies.
 Vos ne turba uirum, densus ne terreat hostis
 Omnis in aduersos obuia tela gerat.
 Inuisamq; adeo statuens abrumpere uitam,
 Precipiti cursu malit obire semel:
 Nostis enim quam sint horrentia praelia Martis,
 Nostis et armigeræ quanta sit ira deæ.
 Terga cecidistis partim, partimq; fugati
 Estis, et experti scitis utrunq; satis:
 Qui perstant simul, et primi certamina tentant,
 Audentes animo cominus arma sequi,
 Perpauci moriuntur, et à tergo agmina seruant:
 Ast hominis timidi gloria tota perit.
 Vix mala quis uerbis perstringere singula possit,
 Quæ uir, qui in bello turpia gessit, habet:
 Nempe ingens ignominia est, fugitare parantis
 Letali gladio terga secare uiri:
 Turpe et puluereæ stratum tellure cadaver,
 Dorsa gerens crebris saucia uulneribus.
 Progreddens aliquis nanceat pede firmus utroq;

S E N T E N T I A B.

83

In terra, stricto dente labella premens,
 Et latum obijciens clypeum protendat ad ictus,
 Qui femora atq; humeros, pectus & omne tegat
 Atq; manu dextra robustam torqueat hastam,
 Et summo pendens uertice crista tremat.
 Fortiter arma mouens, bellandi exerccat artem:
 Nec procul à telis perstet habens clypeum.
 Congrediens aliquis gladium uibrando, uel hastam,
 In pugnam, socium cominus accipiat.
 Cum pedibusq; pedes, cum scutis scuta coaptans,
 Cum crista cristam, cum galea galeam
 Et pectus iungens cum pectore, pugnet in hostem,
 Siue tenens hastam, siue tenens gladium.
 At uos, qui leuibus nudi trepidatis in armis,
 Grandia praeualida mittite saxa manu:
 Atq; hostes contra teretes torqueate sagittas
 Nec quis ab armatis ausit abesse uiris.

Eiusdem.

Gloria magna uiri est, qui primas ante phalanges
 Occubuit, patriæ nomine bella gerens.
 At miserum est, aliquis patria cum pulsus & agris,
 Mendicans uictum querit ubiq; suum,
 Et chara cum matre, sene & genitore uagatur,
 Vxorem iuuenem & pignora parua trahens.
 Namq; odiosus erit, quamcunq; migrarit in urbem,
 Vt qui pauperiem pergraue gestet onus.
 Et genus infamat, & formæ turpat honorem;

Deniq;

Deniq; & anxietas & dolor omnis ade st.
 Atq; uiri tandem per tot discrimina tracti
 Quid pudor? aut quæ animum tangere cura potest?
 His nos pro patria, & natis moriamur in armis,
 Nec uitam metuat perdere quisq; suam.
 O iuuenes propè conferti Mauortis obite
 Prælia, nec turpi uertite terga metu:
 Audaces quim este animis, & pectore forti,
 Inter pugnandum nec sit obire graue.
 At queis iam nec membra uigent, & quassa pedum uis,
 In bello pudeat deseruisse senes.
 Infame hoc & turpe nimis, iuuenum ante cateruas,
 In primis senior si cadat agminibus:
 Canos iamq; gerens barbæ, capitisq; capillos,
 Exhalans animam pulueream per humum:
 Atq; tenens manibus respersa cruore pudenda,
 Cernenda iratis non nisi luminibus:
 Omnia persimilis iuueni, conamine magno
 Ut pubertatis flos sibi detur, agit.
 Ille oculis hominum gratus, dum uiuit, habetur:
 Strenuus at primis cæsus in agminibus.
 Progrediens aliquis maneat pede firmus utroq;
 In terra, stricto dente labella premens.

E NAVMACHIO, SIM. VAL-
 lamberto interprete.

EXpertem ueneris satius mansisse, pudore
 Indomito, & puris meditari gaudia curis:

Atque

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

SIMONID. SENTENT.

Eiusdem.

*Homo cum sis, nihil affere stabile:**Nec ubi uideris hominem, certa**Spacia etatis promitte. etenim**Muscae uolucris res in morem**Inconstantia rotat humanas.*

Eiusdem.

Nec ullus expers criminis, nec mortis est.

Eiusdem.

Vt arma fugias, fata non fugies tamen.

Eiusdem.

*De luce casus cor memoriam non supra**Vnum tenebit, si cor habeamus, diem.*

F I N I S.

BASILEAE, EX OFFICINA
 OPORINIANA, ANNO SALV-
 bis humane M. D. LXXII.

Mense Ianuario.